

Praktické reformy herectví a divadelní estetiky

Klára Škrobánková, 12.3.2018

- Snaha o včlenění herectví do oboru umění – důraz na psychologii, fyziologický trénink, snaha o vytvoření pravidel, pedagogických přístupů
- Spisy Ekhofa, Lessinga a Goetheho – vliv italských a francouzských teoretiků (Diderot, Riccoboni)
- Primární snaha o začlenění herce z okraje společnosti do nové měšťanské společnosti
- Herec je morální osobnost, musí se tak i chovat – vzděláme jeho a od pak vzdělá zbytek publika – pojištění sociálních jistot herců

- Vznik především od druhé poloviny 18. století, prvotní impulzy od 30.let
- Spojeno s konstituováním národních divadel
- Dvě překážky: publikum a panstvo, vlastníci/podporující divadla

Reforma podle Francie – Neuberová a Gottsched

- Friederike Caroline Neuber („Neuberin“), 1697-1760
 - Provdala se za právníka, spolu utekli k divadlu
 - Představitelka nohavičkových rolí
 - Lipsko, ale i Petěrburk nebo Vídeň
 - Konkurenční boj se skupinou principála Müllera (33-37)
 - V Lipsku potkává uni. profesora Johanna Christopha Gottscheda – poprvé uvádějí *Umírajícího Kato* v roce 1731
 - Tvorba vzorových drama
 - *Deutsche Schaubühne, nach den Regeln der alten Griechen und Römer eingerichtet*
 - 6 dílů – překlady, adaptace i originální díla

- Kritika nejen Hanswursta, ale i mašinérií a kouzel na scéně (=efekty), opery a improvizovaných her
- Pravidelné herectví pro pravidelné drama: tzv. LIPSKÁ ŠKOLA
 - Deklamace, patos
 - Gesta, choreografie póz, postojů, pohybů
 - Důraz na text a sdělení
 - Spolupráce všech herců, proti hvězdnému systému
 - Stahování burlesek, frašek a improvizací (extempore)
 - Méně tanečních a hudebních čísel
 - Starost o kostýmy, ne historickou přesnost, ale orientaci na francouzské modely
 - Jednoduché dekorace

Zusammengeleitzte bedeutfame Oeffen.

Fig 21

Fig 23

Fig 24

Fig 25

Nachdenken 1

Nachdenken 2

Melancholie

Angst

König Lear

Wien den 4ten May 1832

F. H. K. K. K.

Zu
sa
uc
G

Zusammengesetzte bedeutungsvolle Gestaltungen.

Tafel I.

Verdrehung. Abwärts. Auswärtsbewegung. Prüfung. Schauen.

Gezeichnet von ...

Reforma Konráda Ekhofa

- „otec německého herectví“, „německý Garrick“
- Vliv anglického herectví, realismus, věrnost a přesnost
- Květen 1753: ve Schwerinu zakládá „Akademii Schönemannské společnosti“ – i diskuzní fóra, nejen vzdělávání (zavřeno 1754)
 - Gramatika herectví, učíme se hrát stejně jako se učíme jazyk
 - 24 sebraných článků jako jádro Akademie
 - Analýza role, reflektování charakteru
 - Duše je uvěřitelná a ladí s ní i pohyby těla
 - Gramatikou se učíme ovládat mechaniku
 - Herec a herectví je přebraz osvíceneckého občana

Lessing a herectví v Hamburku

- Konrád Ernst Ackermann – přítel a znalec všech předchozích teoretiků i praktiků
- Měšťanská opera, je u založení Národního divadla
- Anagažmá Lessinga – *Miss Sara Sampson* jako vzorové drama anglické tvorby
 - Proti schematismu francouzských dramát, důraz na výstavbu charakteru – „osobní se stává obecným“ = smíšený charakter
 - Vliv Aristotela – bázeň a soucit v měšťanské truchlohře, psychologicko-etické vyznění. „Soucitný člověk je ten nejlepší člověk.“

Friedrich Ludwig Schröder

- Hraje od tří let, matka významná herečka tragických rolí, otčím Ackermann
- Naučí se anglicky a seznamuje se s dílem Williama Shakespeara
- Působí v klasických i moderních trupách, je i v Hamburku, poté je ovlivněn estetikou hnutí Sturm und Drang
- 1774 zakládá „Divadelní týdeník“, plány a repertoár Hamburského divadla na Husím trhu (Gänsemarkt)
- Přirozenost jako klíčové slovo
- Herecky působí v raných dramatech Goetheho
- Začne přepracovávat dramata Shakespeara
 - Hamlet není melancholický hrdina, ale odvážlivec, který jde vstříc svému osudu a na konci přežije jako vítěz a převezme vládu. Souboj s Laertem je vyškrtnut. Královna vypije jed a před smrtí se přizná ke spoluvině na vraždě starého Hamleta – Hamlet junior probodává Claudia. Fortinbras a Norové nepřicházejí.

- Přepřacovává i *Othella* – Desdemona i Othello přežijí
- Uvádí i Macbetha, Leara, Kupce banátského, Jindřicha IV.
- Úspěch premiéry Vychovatele J.M.R. Lenze
- Čtené zkoušky integrální část zkoušení inscenací
- Poté se zaslouží o popularizaci Mozarta v Německu

